

Grad tilstede, naar der ingen Tvivl er paa Bevispørgsmaalets Omraade. Der er jo meget ringe Grund tilstede, naar der foreligger en Tilstaaelse eller saa stærke Beviser, at der ikke fornuftigvis kan være nogen Tvivl længere tilstede. Det er naturligtvis meget vanskeligt at give denne Tante Udtryk i en bestemt Form; men det kan man vistnok sige, at man kommer den nærmest ved at lade den Taltale selv, og man gjør ham mindst Uret derved, dømmen om denne Side af Sagen. Han vil sikkert, hvis han har noget som helst Haab om, at der ved Sagens Behandling for Nævninger kan vækkes Tvivl i hans Favør, ikke undlade at forlange dem; men naar han, som det vil blive Tilfælde i mangfoldige Sager, ikke har noget som helst Haab i den Retning, naar der er tilveiebragt saa overvældende Beviser mod ham fra det Offentliges Side, at han indser, at han ligesaa godt kan give tabt i denne Kamp mod Statsmagterne, er der ingensomhelst Grund for ham til, fordi der i en given Sag kan blive Spørgsmaal om offentligt Arbejde, absolut at skulle sidde og vente, til der holdes Nævningssession, og ingen Grund til, at hans Medborgers absolut skulle bebyrdes med den Uleilighed at sidde og høre paa en saadan i Reglen ganske uinteressant Sag, for hagefter at afgive et Verdict, som man iforveien kunde sige sig selv vilde blive saaledes. Der er nemlig ved hele dette Spørgsmaal om, hvilke Sager man vil henvisse til Nævningernes Afgjørelse og hvilke ikke, et Punkt, man maa tage meget stort Hensyn til, og den er, at Befolkningen ikke overbebyrdes ved Nævningehvervets Udførelse. Der er Intet, der vilde være skadeligere for Institutionen, end om det blev den almindelige Opfattelse hos Folk, at det var Noget, som man skulde se paa enhver som helst Maade at blive fri for at have Noget med at beskille, og denne Fare er ikke fjern. Man maa ikke tro, at Folk ville med Glæde ile til dette Hverv, og at man vil betragte det som en Behagelighed eller som et Tillidshverv, der i en eller anden Henseende kan være En til Fornøjelse, maaste ogsaa i mange Tilfælde til Nytte. Den Karakter har Nævningehvervet aldeles ikke, og Erfaringen har derfor ogsaa lært andre Steder, at der i Reglen ingen Villighed er til at paatage sig dette Hverv; naar Folk kunne slippe for det, gjøre de det. Selv i England, hvor Institutionen er gammel, og hvor den statsborgerlige Tjølse jo vistnok paa Grund af hele Landets historiske Uvilling er meget stærkere end paa Kontinentet, hvor Tjølsheden af Borgerpligten hos den Enkelte, ogsaa hvor der kræves personlig Opoffrelse af ham i det Offentliges Interesse, er mere fremtrædende end andre Steder, selv der ser man jo altid, at naar Folk kunne slippe, gjøre de det. Naar der skal opdraes det Antal Nævninger, som skal tage Sæde i Retten ved Retssessionens Begyndelse, og til den Ende den Liste

over Mænd til dette Hverv, som Sheriffen skal fæste tilveie, præfenteres Dommeren, læses den første Gang simpelt op, idet de opfordres til at svare Ja, naar Vedkommendes Navne opraabes, og da vil man finde, at meget sjældent Nogen svarer. Først, naar der siges: Nu maa de Herrer svare, nu bliver Listen læst op igjen, og de, der ikke melde sig, blive multerede, saa komme Folk. Det er et Bevis paa, at selv der iler man ikke med stor Fornøjelse til Nævningehvervets Udførelse, og det er ogsaa meget almindeligt, at naar Nævningerne ere blevne udtagne og skulle til at edsafæses, ja saa kommer En og saa kommer en Anden og ansøger forskjellige Grunde. En kan ikke, fordi hans Kone ligger hjemme og er syg, og en Anden kan ikke, fordi han ikke har andre Folk til at passe sin Butik end sig selv osv. osv. Derfor tror jeg, at det er en Faktor, man nødvendigvis maa tage med i Betragtning, at man maa indrette sig saaledes, at man ikke fornøjet overbebyrder Befolkningen, navnlig saaledes, at man ikke tvinger den til at sidde og høre paa kjedsommelige og uinteressante Sager, Sager, som ingen Tvivl frembyde, Sager, hvor Nævningerne selv føle: Her sidde vi egentlig ikke for Noget.

Jeg vil endnu kun tilføje et Par Ord om den mere almindelige Side af denne Sags Behandling her, og jeg vil da sige her, at dersom man vil stille sig paa det Standpunkt, at man vil forsøge paa af de Undersøgelsesmidler, som stilles til det Offentliges Raadighed, og som skulle opveie det store Tab i Oplysningsmidler, som Forhørene over den Sigtede nu ere, at pille den ene Sten efter den anden fra denne Bygning og forsøge paa at svække det Offentliges Magtmidler paa enhver Maade, beständig kun havende for Die mulige Misbrug imod den Sigtede, er jeg overbevist om, at man ad den Vej meget vel vil kunne naae det Maal at ødelægge den hele Reform og at forhindre den. Den, der ønsker det, vil vistnok meget godt kunne opnaa det ad denne Vej, uden at han udsætter sig for den Upopularitet, som kunde følge af ligefrem at sige, at man ikke vilde indpaa den Vej. Men jeg tror, at jeg tør sige, at den, der i Virkelighed ønsker Reformationen, maa tage et fornuftigt Hensyn til de mange Vanskeligheder, som denne Sag vil møde paa sin Vej, og han maa minde, at et i Virkeligheden saa liberalt og vidtgaaende Forslag som det foreliggende kan det allerede i og for sig være meget vanskeligt at faae gennemført. Men skal man yderligere forsøge paa at svække Midlerne til Rettens Haandhævelse, vil man sikkert derved kunne opnaa at gjøre den Modstand, der ellers maatte være vanskelig nok at overvinde, ligefrem uoverstigelig.

Th. Nielsen: Naar jeg tager Ordet, er det ikke, fordi jeg indbilder mig at kunne give noget Bidrag til selve denne Sags yderligere